

ภูมิหลังของการวิจัย

ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้มีประสิทธิภาพ และเสถียรภาพยิ่งขึ้น ความเจริญทางเศรษฐกิจและความสุขของสังคมจะดำเนินต่อไปอย่าง คึกคักด้วยการที่ประชาชนมีพื้นฐานทางการศึกษาเป็นเครื่องมือคนเรา เพิ่มพูน และนำศักยภาพ ที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในตัวบุคคลออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ปัญหาที่สำคัญที่ควรพิจารณา เป็นอันดับแรก คือ การพัฒนากำลังคนต้องมีการวางแผนผลิตคนในแขนงต่าง ๆ โดยพยายาม แยกกำลังพลเมืองออกเป็นส่วน ๆ ให้ได้ศึกษาในแขนงต่าง ๆ ให้มีอัตราส่วนสมดุลกันตาม ต้องการ ทั้งนี้ไม่ได้บังคับให้เด็กเรียนอาชีพในแขนงนั้น ๆ แต่ต้องหาทางส่งเสริมให้เด็ก ได้เรียนวิชาการตามสาขาต่าง ๆ ที่ประเทศชาติหรือสังคมต้องการ ด้วยความเต็มใจ และ เหมาะสมกับตัวเองด้วย ดังนั้นผู้วางแผนพัฒนาประเทศจึงได้คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ระบบการศึกษา กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การพัฒนากำลังคนโดยวางแผนกำลังคนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจทั้งนี้สืบเนื่องมาจากความเชื่อที่ว่าในการขยาย การผลิตและเพิ่มพูนรายได้สำหรับประชาชนนั้น นอกจากประสิทธิภาพของเครื่องมือ เครื่อง จักร และคุณภาพของวัตถุดิบแล้ว ยังต้องอาศัยความก้าวหน้าทางความรู้วิชาการและสมรรถภาพ ของผู้ประกอบการงาน ฉะนั้นการปรับปรุงการศึกษา การฝึกฝนอบรมทางด้านวิชาการ และการยกระดับมาตรฐานอาชีวศึกษา เพื่อให้สนองความต้องการผู้ชำนาญงานในแขนงต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสมควร เน้นถึงความสำคัญ และพึงได้รับความสนใจเป็นพิเศษ¹

กรมอาชีวศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาในสถานอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล และแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งระบุไว้ว่า รัฐพึงสนับสนุนการอาชีวศึกษาอย่างกว้างขวาง แต่การพยายามที่จะปรับปรุงและยกระดับมาตรฐานอาชีวศึกษานั้น กรมอาชีวศึกษาต้องประสบ ปัญหาหลายประการ คือ

¹วิรัช กุพมาศ และ ศรีนิเวศ โกมลวนิช, "การแนะแนวกับการพัฒนาการทาง เศรษฐกิจ," ศูนย์ศึกษา (ปีที่ 11, ฉบับที่ 12 ธันวาคม, 2507), หน้า 5.

1. ชาคผู้ที่มีความรู้ในการบริหารและการนิเทศโรงเรียน ทำให้การบริหารโรงเรียนขาดประสิทธิภาพ
2. นักเรียนส่วนใหญ่ที่มาเข้าเรียนไม่มีความถนัดในอาชีพนั้น ๆ
3. ชาคผู้เชี่ยวชาญในการให้การศึกษอบรมแก่นักเรียน
4. ชาคเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์การสอน
5. ชาควิสิตปฏิบัติงานอันเป็นปัจจัยสำคัญในการฝึกฝนวิชาชีพ
6. ชาคตำราคู่มือทั้งสำหรับของครูและนักเรียน
7. ชาคห้องสมุดและหนังสือตำราเรียนทางคานวิชาชีพสำหรับให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้
8. ชาคอุปกรณ์และศูนย์บริการบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือ
9. ชาคเครื่องมือและอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา

ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอาชีวศึกษาทุกแห่ง แตกต่างกันตามระดับมากน้อยเท่านั้น จึงทำให้การดำเนินการผลิตช่างฝีมือให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพตามต้องการเป็นไปได้โดยยากในบรรดาปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมานั้นข้อที่นับว่าสำคัญและเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การอาชีวศึกษาไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร คือ การขาดผู้ที่มีความรู้ในการบริหารและการนิเทศโรงเรียน ตลอดจนพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นอยู่ (real) ยังไม่เหมาะสมถูกต้องตามหลักทฤษฎีการบริหารโรงเรียนที่ดี ทำให้การบริหารโรงเรียนขาดประสิทธิภาพดังมีคำกล่าวกันอยู่เสมอว่า "ถ้าคนไม่ดีแล้วถึงแผนงานจะดี โครงการจะสวย กฎหมายและระเบียบจะรัดกุมก็ไม่รอด"² จึงเห็นได้ว่าความสำคัญจึงมาอยู่ที่ตัวบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารถ้ามีพฤติกรรมทางการบริหารที่เหมาะสม มีสมรรถภาพในการทำงานสูงแล้ว การพัฒนาก็ย่อมจะบังเกิดผลดี ความล้มเหลวของงาน จึงมักจะเนื่อง

²อมร รักษาสัตย์, ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ (คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2508), หน้า 213.

มาจากพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหาร ยังไม่สามารถโน้มน้าวผู้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่การทำงานด้วยความเต็มใจ และการบริหารงานที่ไม่ถูกต้อง และเหมาะสม

ในด้านการศึกษานั้น ความคิดที่จะปรับปรุงระบบบริหารงานในโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้มีการริเริ่มกันบ้างแล้ว โดยมีการศึกษาค้นหาวิธีการบริหารงานตามหลักวิทยาศาสตร์นั้น มีวิธีการทำอย่างไร ได้มีการริเริ่มวางหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้น มีการแยกงาน แยกหน้าที่ของการบริหารออก การศึกษาค้นคว้าได้ขยายออกไปในแนวที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมมากยิ่งขึ้น เช่นมีการศึกษาลักษณะและหน้าที่ของนักบริหาร คือ ครูใหญ่ศึกษาลักษณะของการบริหารของผู้บริหารและปัญหาต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม

ในเรื่องของการบริหารโรงเรียนผู้ที่ดำเนินงานในค่านนี้ได้พยายามศึกษาหาวิธีการและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อจะนำเอามาปรับปรุงใช้ให้บังเกิดผลดีของงานที่ปฏิบัติโดยการพิจารณาถึงสิ่งแวดล้อมทางการบริหารของตนในท้องถิ่นและถ่วงชั่งจะทำให้เลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมได้ นักบริหาร การศึกษาชั้นนำในปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่มุ่งความเชื่อและโน้มเอียงไปในทางที่ว่า การบริหารการศึกษาจะต้องมีหลักการที่จะนำทางให้คิดหาเหตุผลให้เข้าใจวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ความคิดเห็นในด้านการบริหารโรงเรียนได้เกิดมีหลายความคิดเห็นด้วยกัน เซียร์ส (Sears) กล่าวว่า "งานของการบริหาร ย่อมเป็นขบวนการของการตัดสินใจ"³ สวานกริฟฟิธส์ (Griffiths) และ เฮมฟิล (Hemphill) กล่าวว่า การบริหาร เป็นขบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาปรัชญาของการบริหารมีอยู่หลายความคิดด้วยกัน ครูใหญ่ในฐานะตัวจักรสำคัญ ถ้าไม่มีความเข้าใจต่อขบวนการบริหารโรงเรียนแล้ว การจัดการศึกษาในโรงเรียนก็ย่อมประสบความสำเร็จล้มเหลว⁴

³M. Chester Nolte, An Introduction of School Administration Selected Reading (New York : The Macmillan Company, 1966), p.244.

⁴M. Chester Nolte, loc. cit.

นอกจากครูใหญ่จะอยู่ในฐานะที่เป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารโรงเรียนแล้ว องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนดำเนินไปด้วยดีนั้นได้แก่ตัวครูร่วมงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน โฮลมสเตด (Holmstedt) เสนอความคิดว่า "ความสำเร็จในการจัดงานขึ้นอยู่กับความสนใจของครูร่วมงาน"⁵ ตามความคิดดังกล่าว ได้ให้ความสำคัญกับครูร่วมงานเป็นอย่างมาก นอกจากความสนใจของครูร่วมงานแล้ว การให้ความร่วมมือก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ผู้บริหารต้องการ ศาสตราจารย์ อูบล หูวะนันท์ กล่าวว่า "การร่วมมือกัน เป็นรากฐานของการบริหารและการกระทำของอาศัยบุคคลตั้งแต่ 2 ขึ้นไป"⁶ จะเห็นว่าผู้บริหารจะทำงานอยู่คนเดียวไม่ได้ กำลังสำคัญก็คือครูร่วมงาน ปัญหาจึงอยู่ที่ว่า ทำอย่างไรผู้บริหารจึงจะทำให้ทุกคนเข้าใจหน้าที่และร่วมมือกันรับผิดชอบปฏิบัติงานให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

ในคำพิจารณาถึงตัวครูร่วมงาน ซึ่งได้แก่ครูผู้ทำการสอนในโรงเรียน แอนด์ (Hand) ได้บรรยายถึงลักษณะและงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ต้องมีบทบาทสัมพันธ์กับผู้บริหารดังนี้

ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไปจะต้องรู้ถึงหน้าที่ต่าง ๆ ใน การบริหารงาน เพื่อที่จะทำให้เกิดความตั้งใจ และสามารถที่จะ ปฏิบัติงานในโรงเรียนให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การลงทะเบียน การเก็บทะเบียนประวัติ การจัดสรร งบประมาณ เป็นต้น โรงเรียนที่มีการจัดการบริหารที่ดีครูจะช่วย

⁵Raleigh W. Holmstedt, "Problems in School Administration," Bulletin of the School of Education (Indiana University, Vol. XXVI, No. 1 January, 1950), p. 7.

⁶ อูบล หูวะนันท์, ขอเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาแผนใหม่และหลักการ ปฏิบัติในโรงเรียนมัธยมศึกษา (วิทยานิพนธ์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, ไม่มี พ.ศ.)

ครูใหญ่หรือศึกษานิเทศก์ทำงานในสถานต่าง ๆ ดังนั้นจึงมีความจำเป็น
อย่างยิ่งที่ครูจะต้องมีความรู้ในด้านการบริหารอย่างน้อยที่สุดก็ควร
จะไ้รู้ถึงหลักการบริหารงานเบื้องต้น⁷

นอกจากนี้ เบนท์ (Bent) และ แมคแคนน์ (McCann) ได้กล่าวสนับสนุน
ให้เห็นถึงความสำคัญของผู้เป็นครูดีกว่า

ครูควรจะต้องมีความรู้และมีทักษะเพื่อการปฏิบัติงานไปตามโครงการ
ของโรงเรียน ต้องเข้าใจวิธีการจัดและการดำเนินกิจกรรม การ
ทำงานร่วมกันเพื่อผลสำเร็จของงานตามนโยบายของโรงเรียน⁸

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้มองเห็นว่าในระบบของการบริหารโรงเรียน ตัวผู้บริหาร
โรงเรียนและบุคลากรต่างก็มีความสำคัญและมีความสัมพันธ์เกี่ยวของกันอย่างใกล้ชิด แต่
บุคคลที่นับว่าสำคัญที่สุด คือผู้บริหารโรงเรียนเพราะ เป็นผู้นำเอานโยบายและโครงการ
ต่าง ๆ ไปปฏิบัติ ถ้าการดำเนินการตามนโยบายเป็นไปด้อยก็ย่อมเป็นผลดีต่อคณะครูและ
บุคลากรตลอดจนกระทั่งนักเรียน นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างคณะครูและผู้บริหาร
โรงเรียนก็ย่อมมีความสำคัญต่อโรงเรียนนั้น ๆ เช่นเดียวกัน การจัดการบริหารในแต่ละ
โรงเรียนนั้น ตลอดจนพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความสำคัญมากโดย
เฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับขวัญในการ
ทำงานตลอดทั้งการปฏิบัติงานทั้งหลายด้วย ผู้บริหารจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการ

⁷Harold C. Hand, Principles of Public Secondary Education
(New York : Harcourt Brace and Company, 1958), p.9.

⁸Rudyard K. Bent, and Lloyd E. McCann, Administration of
Secondary Schools (McGraw-Hill Book Company, Inc., 1960), p.18.

บริหารงาน พฤติกรรมทางการบริหาร ของผู้บริหาร มีส่วนเกี่ยวข้องกับอยู่ควยเป็นอย่างมาก
 ถ้าผู้บริหารมีพฤติกรรมทางการบริหารที่เหมาะสมถูกต้องตามหลักทฤษฎีการบริหาร โรงเรียน
 ที่ดี การบริหารงานก็จะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากครูรวมงานทุกคน การบริหารงานก็จะ
 ประสบความสำเร็จอย่างงดงาม แต่ถาขณะครึ่มีความเห็นขัดแย้งกับผู้บริหาร เกี่ยวกับ
 พฤติกรรมที่ผู้บริหาร ยึดถือปฏิบัติอยู่ยอมจะก่อให้เกิดปัญหาทางการบริหาร ขึ้น

เพื่อให้การพัฒนาการอาชีวศึกษามบรรลุผลควยดีจึงควร ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม
 ทางการบริหาร ของผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อหาเกณฑ์ปกติของพฤติกรรมทางการบริหารของ
 ผู้บริหารและประเมินพฤติกรรมทางการบริหาร ของผู้บริหาร ผลที่ได้อาจจะใช้เป็นแนวทาง
 ในการพิจารณาปรับปรุงพฤติกรรมทางการบริหาร ของผู้บริหาร ให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมถูกต้อง
 ตามหลักทฤษฎีการบริหาร โรงเรียนที่ดี ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีควยกันทั้งสองฝ่าย
 และจะเป็นวิถีทางที่จะได้มาซึ่งความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานให้ได้อผลดี ซึ่งจะช่วยให้
 การบริหารงานโรงเรียนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เป็นผลดีต่อคณะครูและนักเรียน
 จะช่วยให้นักเรียนไ้ได้รับความสำเร็จในการศึกษา เพียบพร้อมควยความรู้ ความสามารถ
 ความมั่นใจ ภาคภูมิใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการอาชีพ มีจรรยาธรรมในการประกอบอาชีพ เป็น
 ผู้นำและผู้ตามที่ดีในสังคม นอกจากนี้ยังเป็น การช่วยพัฒนาการอาชีวศึกษาของไทยให้เจริญ
 รุ่งเรือง มีมาตรฐานสูงสมตามความมุ่งหมายของรัฐอีกควย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้ประกอบด้วยพฤติกรรมบริหารที่สำคัญ 2 เรื่อง ได้แก่
 ความริเริ่ม (Initiating Structure) และความเกรงใจ (Consideration)
 วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

1. ต้องการทราบพฤติกรรมทางการบริหาร ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาตอน
 ปลาย สายอาชีพ (ม.ศ.4-5-6) ที่เป็นอยู่ขณะนี้ตามความเห็นของคณะครูในโรงเรียน
2. ต้องการหาเกณฑ์ปกติ (Normal Expectancy) ของพฤติกรรมทางการบริหาร
 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ

3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ กับเกณฑ์ปกติของพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งวิจัยเฉพาะพฤติกรรมทางการบริหารด้านความริเริ่ม (Initiating Structure) กับด้านความเกรงใจ (Consideration) ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ (ม.ศ. 4-5-6) ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดพระนครและธนบุรี รวมทั้งสิ้น 8 โรงเรียน ตามที่เป็นอยู่จริง (real) จากความเห็นของคณะครูในโรงเรียนจำนวน 476 คน โดยไม่คำนึงถึงสาเหตุที่ทำให้มีพฤติกรรมเช่นนั้น

มีข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ว่าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการบริหาร เป็นข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ พฤติกรรมทางการบริหารที่ครูประสบอยู่เหล่านี้เป็นผลรวม (combined effect) ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ ทั้งแนโยบายและการดำเนินการของกระทรวงศึกษาธิการ ลงมาตามสายการบังคับบัญชาถึงคณะครูเหล่านี้

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้ประโยชน์อย่างยิ่งแก่บุคคลต่อไปนี้

1. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารระดับสูงของกรมอาชีวศึกษา ในการจัดโครงการอบรมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพให้มีพฤติกรรมทางการบริหารที่เหมาะสม ถูกต้องตามหลักทฤษฎีการบริหารโรงเรียนที่ดี เพราะความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของบุรณงานทุกคน

2. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ (ม.ศ. 4-5-6) โดยตรง ซึ่งอาจจะนำผลของการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงตัวผู้บริหารใหม่พฤติกรรมทางการบริหารที่ยังมีอยู่ไม่พอเพียง

3. ผลของการวิจัยจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงเกณฑ์ปกติของพฤติกรรมบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ ทั้งด้านความริเริ่ม (Initiating structure) และ ด้านความเกรงใจ (Consideration) ที่เป็นจริง (real) ในปัจจุบันว่าอยู่ในระดับใด

4. เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจหรือผู้ที่ทำการศึกษาและวิจัยในด้านนี้ต่อไป

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารตั้งแต่ระดับโรงเรียน กรม กอง และ กระทรวง โคนก ใหญ่ หัวหน้ากอง อธิบดี ปลัดกระทรวง และรัฐมนตรี รวมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียน

2. พฤติกรรมด้านความริเริ่ม (Initiating Structure) เป็นพฤติกรรมผู้นำที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับบุคคลในหน่วยงาน การพยายามสร้างรูปแบบที่ดีของหน่วยงาน การติดต่อสัมพันธ์กัน และกระบวนการต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงาน เช่น วางมาตรการในการปฏิบัติงานเอาใจไว้อย่างแน่นอนของในผู้ร่วมงานปฏิบัติตามกฎและระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ สอดคล้องดูแลให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด เป็นต้น เป็นลักษณะของผู้บริหารที่มีพฤติกรรมโน้มเอียงไปในทางสนใจงานมากกว่าที่จะสนใจในเรื่องส่วนตัวของผู้ใต้บังคับบัญชา

3. พฤติกรรมทางด้านความเกรงใจ (consideration) เป็นพฤติกรรมผู้นำที่แสดงออกซึ่งความเป็นมิตร ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การยอมรับนับถือ และการมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหารกับผู้ร่วมงาน เช่น ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมงาน ดูแลเอาใจใส่ในสวัสดิภาพของผู้ร่วมงานแต่ละคน แสดงความเป็นมิตรและไม่ถือตัวเป็นคน เป็นลักษณะของผู้บริหารที่มีพฤติกรรมในทางสนใจ เอาใจใส่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของบุคคลที่อยู่ใต้บังคับบัญชา นึกถึงบุคคลเป็นใหญ่ แม้วางงานจะขาดตกบกพร่องไปบ้างก็เห็นว่าเป็นของธรรมดา

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยใ้มาควยการให้ประชากรตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นทำให้ขาดลักษณะของการติดต่อกับประชากรโดยตรง ซึ่งไม่อาจแน่ใจได้เสมอไปว่าข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่มาจกใจจริงของผู้ตอบหรือไม่ บางครั้งอาจจะเป็นการให้ข้อมูลโดยผู้ตอบนำไปปรึกษาหารือกับผู้อื่นมาแล้วก็ได้
2. ครูบางคน อาจจะมีวามเกรงกลัวครูใหญ่ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา
3. จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยไม่ได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ เพราะโรงเรียนบางแห่งไม่คืนแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่ส่งไป
4. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ ผลตมุงจะวิเคราะห์เฉพาะพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคอนพลาย สายอาชีพที่ปฏิบัติอยู่เท่านั้น เป็นผลของพฤติกรรมทางการบริหารรวม ๆ กันไป
5. การวิจัยครั้งนี้จำกัดอยู่เฉพาะพฤติกรรมของผู้บริหาร 30 ข้อ (Leader Behavior Description Questionnaire หรือ LBDQ) ซึ่งสร้างโดย ฮัลปิน (Halpin)⁹ เป็นคำถามเพื่อจะวัดพฤติกรรมของผู้นำเพียงสองด้านคือ ด้านความริเริ่ม (Initiating Structure) และด้านความเกรงใจ (Consideration)
6. แบบสอบถามนี้ไม่ได้ตรวจสอบความเชื่อถือได้ และความแม่นยำก่อนใช้ แม้ว่าจะได้แปลและเรียบเรียงมาจากฉบับของต่างประเทศ (สหรัฐอเมริกา) ซึ่งสร้างโดย ฮัลปิน (Halpin)¹⁰ และก่อนที่จะนำไปใช้ฮัลปินได้ทำการวิเคราะห์หาความเชื่อถือได้โดยใช้ factor analysis ได้ผลว่าพฤติกรรมด้านความเกรงใจ (Consideration) มีระดับความเชื่อถือได้ประมาณ .93 และ พฤติกรรมด้านความริเริ่ม (Initiating Structure) มีระดับความเชื่อถือได้ประมาณ .86¹¹ จึงนับว่า

⁹ Andrew W. Halpin, Theory and Research in Administration. (Macmillan Company, 1966), p. 86 - 89.

¹⁰ Andrew W. Halpin, loc. cit.

¹¹ John K. Hemphill, and Andrew W. Halpin, in The Leadership Behavior of School Superintendents, by Andrew W. Halpin, (Midwest Administration Center, The University of Chicago), p.88.

แบบสอบถามแต่ละส่วน ฉบับภาษาอังกฤษมีความเชื่อถือได้สูงพอสมควร ฉบับฉบับที่แปลเป็นภาษาไทยเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ควรจะเชื่อถือได้พอสมควร

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบสนาม (Field Research) ใช้แบบสอบถามพฤติกรรมผู้นำ (Leader Behavior Description Questionnaire) เก็บรวบรวมข้อมูล

จากการวิจัยได้ผลว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพที่มีพฤติกรรมที่ต้องการตามแบบสอบถามครบถ้วนทุกข้อ คือ 100% ก็หมายความว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพที่มีพฤติกรรมทางการบริหารเต็มสมบูรณ์ ถ้าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพที่มีพฤติกรรมไม่สมบูรณ์คือ ไม่ถึง 100% ก็หมายความว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพที่มีพฤติกรรมทางการบริหารสูงต่ำลดลงมาตามลำดับของร้อยละที่ได้

ส่วนการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางการบริหารระหว่างโรงเรียนทั้ง 8 โรงเรียน โดยเปรียบเทียบกันเองกับเกณฑ์ปกติของพฤติกรรมบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพของกรุงเทพมหานครจะจัดโรงเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีพฤติกรรมทางการบริหารสูงกว่าปกติ ตามปกติ และต่ำกว่าปกติ ตามนัยสำคัญที่ระดับร้อยละ 5 ข้อค้นพบนี้จะช่วยให้เห็นผลรวมของพฤติกรรมการบริหารโรงเรียนกลุ่มนี้แยกเป็นรายโรงเรียนว่าอยู่ในระดับมากน้อยกว่าที่ควรจะเป็นอย่างไร การปรับปรุงแก้ไขก็จะกระทำได้ตรงตามปัญหาที่เป็นอยู่